

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ

MUNDEN, Kansas, 13. září. Čtená redakce Pokroku Západu: Nuž, tak máme již po válce a Španělsku se polehčilo břímě o několik ostrovů; ovšem, ono se jim nechťelo jináť vzdát než s válkou se Spojenými Státy. Oni to ale snad tak nemysleli, jako nemyslela ta nepřemožitelná armáda Filipa II. u břehů anglických. Ale všechno na světě se méně, co jeden neprávě nahromadí, druhému se to rozpadne, tak je to i se světovými říšemi. Byly již za starodávna světové říše, jako Assyriá, Babylonská, Macedonská, ano i Římská a zanikly. Tak i ta říše španělská, v které slunce nezapadalo, nemohla uniknouti tomu osudu, protože se nenaúčila lépe s poddanými zacházeti; ano, ona i předčila ukřutenstvím ony prvnější, jak nám historikové píš.

kou prací v dolech i trýzněním jiným ku žádoucí smrti blíž se doplahočil. Věda, že vraždy té se nedopustil, hledal a nacházel útěchu v tom, že bůh tresce ho takto za jináť snad provinění. K dotazu, proč je v Sibíři odpovídal vždy: pro svoje hříchy. On věřil ve spravedlnost a pro něho ona žila. Ale platnou, živou jsoucnost ona nemá, leda že by lidský rozum jí acchápal. Hleďte jí rozumem, zdalíž jí najdete! Tu a tam objeví se něco jako spravedlnost, leč je to jen blýskavá bludička z bahna zel a zloby uniklá — vystraná. Nic víc! Ve spravedlnost musí se věřit, neb jinak jí není a snad nikdy nebude. A trpícím, bez pomoci neb i naděje trpícím, je snad nejlépe v ní věřit. Spravedlivý trest daleko tak nebolí, jako nespravedlivá (nezasloužená) muka. Tolstojův obrázek jasně to dokazuje.

Na nádraží hazenském uvítal nás vždy čilý, živý, veselý pan Kocourek a zavedl do svého domova, kde vřele přijati jsme byli pohostinnou a plnou jeho chotí i milými dítkami. Ten den odbyli se tam jakési předvolby, všude kde pfevládá jedna strana, jako tam demokratická, vždy živá a důležitá, neb ty rozhodují, kdo bude úředníkem. Pravidelná volba už jen zákonnitě potvrzuje dílo předvoleb. Za tou pfežitostí byla tu i národní kapela našich rodáků (nedávno založená, ale už důležitý společenský faktor), aby volební ruch a nadšení ještě zvýšila. Zvědě na našem pfejezdu, pfekvapila nás k večeru na jiné místní zastaveníčkem. Děšť ustál, obloha se vyjasnila. Slunce ještě vrhá slabé paprsky. Hejže a svítí. A v osvěžujícím, libém jeho jasu břežnův tam na jihu, v polo-kruhu tu stojí deset neb dvanáct pionérů českého osadnictví v žirnyňách těch končinách, a zároveň nadšených ochotníků v pěstování české hudby, tak daleko od všeho českého světa, a hrají nám, za bloudivým tam poutníkem, na počest a na uvítanou. Což může býti dojemnějšího? Co tu pocítiti za minutu?! Slova celých stránek by je nevyčítila. Poděkoval jsem jim na místě a děkuji pozpovu i tuto. Tomu jedinému anglicky pouze mluvícímu členu jejich kapely nechtě někdo i tento můj dík tlumočí.

Čelá osada hazenská je na krásné, lesy prořezané rovině, vyluzující obraz pfevábny. Kdekoli se na ni octneš, vidíš jí vroubenou lesem. Pfejedeš les a otevře se ti planina zase v dáli lesem vroubena. Ty plání jsou jako osy v lesích, místo na poušti. Je to podivuhodné a pfirmo okouzlující. Tamní osadníci jsou veskrze svobodomyšlní a založili si řád "Arkansas" Č. S. P. S. a vzdělávací spolek "Osvětu". Neunávný harcovník národní, pan Borecký, zajíždí tam z Little Rock a povzbuzuje je k duševnímu životu. I za mého pobytu přijel, v neděli velikonoční. Mají ho celkem všichni rádi. Pan Borecký těší se ve svých 70 letech výbornému zdraví a bude tu s námi zajisté ještě mnohá leta. Jeho tělesná i duševní čilost v tom věku je věru obdivuhodná. Úplně neočekávaně setkal jsem se v Hazen s mým starým známým z Belle Plaine, Ia., panem V. Houdkem a jeho rodinou. Byl čelným obchodníkem belle plainským a stál si velmi dobře, až požárem, který pfevedl několika roky zničil tam celou obchodní část, přišel skoro o všechno. Nyní zápasí, ale zápasí statečně — hrdinsky. Pracuje a nestěžuje. Snaží se a doufá. A jeho dobrá manželka i ty něžné dcerušky jsou mu posilou i útěchou. Pfejeme jim všem my oba zdaru brzkého i velkého.

se, set jen možno o zvolení nezainterešovaného a vynikajícího Čecha, Karla Jonáše, jenž na demokratickém lístku kandidoval pro úřad místo-governéra. Vyznamenání, jehož všichni stejně bez rozdílu jsme si vážili a je uznávali, jako vážili jsme si Jonáše samého. Tak bylo pfeved lety! Mnohá bouře, mnohý mrak pfeletěl hlavy naše, Jonáše není více a my probírajíce se tímto a jinými vzpomínkami obětovavše novinaření vše, úspory mnohaleté, sílu životní a dosti chatrné zdraví, můžeme snad promluvit trochu ze zkušenosti! Nechceme mluvit o tom, kolikrát bylo nám vyptí kalich hofkosti za jiné, jakému strádání byli jsme vysazeni — a který také novinař zbohatl? Tu stříšku domova vlastního-li má, tu na mou věru dávno si zasloužil, jen má-li jí! Ten prý kdo za v čas z cesty této na jinou se dal, šťastným je člověkem. Snad, avšak někdy chťe nechtě sáhnou opět k péru, abych — nepochybně si odlehčil. Člověku to nedá! Proto promiňtež prosím, pak-li dnes po delší pfeřívání píšu. A mám věru pfičinu podstatnou, vzhledem na vzpomínku, již jsem řádkům těmto pfeodeslal. — U nás v Nebrascě máme letos pfežitost učiniti asi totéž, co stalo se své doby ve Wisconsině. Dostalť se Čechu, muži nad jiné schopnému, vyznamenání velkého, nominace pro úřad státního tajemníka na lístku republikánském. Je to občan Čeněk Duras z Wilber! Známe jej všichni, víme pokud v úřadech mu svěřených se osvědčil a víme jakého respektu si zjednal u ciziny. Víme též, jak skvěle přijata byla nominace jeho Američany v Lincoln v konvenci a jak působilo vystoupení kandidáta samého, pfihlášeného se hrdě k svému původu českému, pod hvězdnatým praporem svobody. Duras nominace nehledal, ale ti, kdož snažili se dostati na lístek muze, nad jiné schopného, nominace celé konvence pfirmo v klínu mu snesli. Jaké vyznamenání, jak pěkně zajisté! Mluvil jsem i o novinařích a vidíte, Čeněk Duras je také z našeho cechu, také "dělával do noviněk" v krásech začátečích česko-amerického novinaření, však záhy na to káp a volil cestu dráhou životní, zcela novou. Vždyť pamatujete se snad ještě a ne-li, dopište jen Geringerovi a on vám o těch začátečích "Svornosti" s Durasem poví více. Nevidíte se tudíž, pak-li takto píšu, to víte, oni ti z jednoho cechu, drží vždycky pohromadě. Avšak tolik již z pfehu podotýkám, že třeba Duras byl na bance — "ček" mi žádný neposílá, za těchto pár z té duše jdoucích řádků. Víte, my Češi jsme národek podezřívavý, proto nechme tentokrát na hlavě. Jedna věc jest jistá, my neznáme sílu a moc, která v nás ve státu tomto leží, která nepotřebuje nic jiného, než aby byla probuzena. Proč nemohl by Čech, muž nad jiné vynikající, zvolen býti společným náším úsilím, aniž bychom si v druhé části lístku svého zadali? Proč Čech nemohl by spíše býti pro Čecha, nežli pro Irčana, jehož ani nezná? My na pfiklad zdejší republikáné byli nedávno pro na-

šince Sadlka na našem lístku a Šestáka na lístku demokratickém a demokraté opáčně opět pro Sadlka. Vyhráli jsme a ukázali nám, kdož chť nás míti jen za podnož, že dovedeme ukázati aspoň z části sílu svou. Stěžujeme si často, že Američané nás neznají jindy, nežli o volbách, nuž, pfiležitost jest tu, ať nás poznají, ať poznají, že s námi dlužno vždy počítati. Ano, budme si síly a moci své vědomi, porozumějmež, co značí počet hlasů našich v české Nebrascě, pfičlívámež si pýchu a hrdost, kteráž nám pfišlůží co synům velkého kmene; nedovolmež co volní občané této republiky, aby život náš a práva osobní se zkracovala; netrpíťiž nikdo z nás urážky národa, ať pochází od jednotlivců, aneb z úřadoven velkých aneb malých listů, z úřadů a podobně; vzdělávejmež se, vzdělávejme dítky své, držme pfi sobě, jako pevný řetěz: a věru, že za krátko bude jinak, že naši synové budou též rozhodovati na místech vyšších, v každém odboru vědy a práce, že z našich synů budou též guvernéri, vědatelé a majitelé velkých závodů, že Čecho-američané budou též živlem rozhodujícím! Pochopujete? A víte, jak lze toho docíliti? Prací společnou, dobrou vůlí a nikoliv osobními pfehnicemi, jimž žel tak často u nás pfdíří se zájmy celku! Jen jděme do sebe a pfevěřmež, že v našem národě není tak málo dobrých lidí, kteří by se stali, kdyby si v některém městě politikář ze femesla dovolil říci o Němcích, že je koupí za sklenici piva? Trpěli by toho? Nedali by hlasem svým co proto? A co u nás? ... U nás, i povíme si toho pak opravdu ač u naš vlastní skleničky piva a jdeme hlasovati pro těchto chlapíka, neboť je v našem lístku a třeba na druhé straně dobrého Čecha jsme poráželi. Věřu, že v místních volbách trochu toho výběru sil dobrých neškodí a škodit nemůže. Člověk pfece, proto toho, aneb onoho jest pfevěředení, aby jednal sám a nedal se tou či onou tahat "klíku", lidíček, jež ani nezná a kteř pouze jen sebe a zase sebe mají na zřeteli, kdežto Čech již okolnostmi nucen jest v úřadě svém co nejvíce prospěti, ač ne na úkor jiných. Máme pfiležitost. Použijí všem nám bude ku cti, nikdo nám ve zlé vykládáti nemůže, budeme-li pro Durase, jehož známe, o němž víme, jak v úřadě dovede si věsti. Pamatujeme smělé vystupování celku našeho, slechetná hrdost a pýcha, seznání vlastní ceny — toho si zjednejme jako jeden muž a hnedle spatíme, budou-li i na pfiště s námi počítati! Právo platí jen tomu ve světě, kdo zná je prověsti a my je prověsti můžeme, jen když trochu svorně vystoupíme. Ale kam pak, my a svorní? ... To jsem si zas' dal! Jakým právem dovolím si někomu vnučovati, aneb docela pfiopomnati, že by jako byl tak trochu náš povinností snad — Dosti již! Biju se v prsa, s tím však pfevěředením, že úmysl můj byl dobrý, tím lepší, že jsem již dnes o tom pfevěředen, že mnohý Američan druhých stran dá hlas — vjí v listopadu Čechovi Durasovi a naši — nu uvidíme... Dr. J. R. J.

"WE MAKE WHEELS TOO". THE ELDRIDGE \$50. THE BELVIDERE \$40. National Sewing Machine Company. NEW YORK OFFICE 339 BROADWAY. Belvidere, Ill.